Raads**voorstel**

Openbare Raadsvergadering

Datum 9 februari 2021 **agendapunt**

Onderwerp Rekenkamerrapport 'Toegang en Tevredenheid Jeugdhulp in de gemeenten Leudal, Nederweert en Weert
Portefeuillehouder Wethouder M.P.J. Janssen

1. **Rekenkamerrapport 'Toegang en Tevredenheid Jeugdhulp in de gemeenten Leudal, Nederweert en Weert (februari 2020)**

De voorzitter van de rekenkamer Leudal heeft bij zijn brief van 1 mei 2020 aan de gemeenteraad het gezamenlijke rapport van de rekenkamer Leudal + de rekenkamercommissie Nederweert + de rekenkamer Weert (gedateerd februari 2020) aangeboden met als titel van dat rapport '*Toegang en Tevredenheid Jeugdhulp in de gemeenten Leudal, Nederweert en Weert; Een kwalitatief onderzoek naar Jeugdhulp en ondersteuning door de gehele keten in Midden-Limburg West'*.

Met het onderzoek werd beoogd te kunnen vaststellen:
- hoe het nu gaat met de jongeren en hun ouders die met de jeugdhulp in contact komen;
- heeft de hulp aan jongeren gewerkt;
- wat vinden jongeren en hun ouders van de verkregen jeugdhulp, was die doeltreffend?

De rekenkamer(commissie)s hebben vanuit een 7-tal thematisch geordende constateringen, namelijk beleid, inkoop, toegang, hulpverlening & ondersteuning, financiën, tevredenheid, doeltreffendheid & doelmatigheid, een 20-tal aanbevelingen geformuleerd.

Het college heeft in z'n (door de rekenkamer Leudal desgevraagde) bestuurlijke reactie d.d. 14 april 2020 (door mij nu samengevat) laten weten:
- waardering aandacht voor thema jeugdhulp + de opgehaalde, waardevolle ervaringen;
- de meeste constateringen en aanbevelingen zijn herkenbaar en passen binnen de koers die de drie gemeenten beleidsmatig hebben uitgezet: Beleidsplan Sociaal Domein resp. Uitvoeringsplan Sociaal Domein.

Zie voor de volledige bestuurlijke reactie het slot van het rapport, net vóór het nawoord van de rekenkamer.

2. Besprekingen in presidiumvergaderingen

Het presidium heeft al sinds het raadsbesluit van 26 juni 2007 de rol van '*begeleidingscommissie voor de rekenkamer*', als bedoeld in de - in die raadsvergadering vastgestelde - 'Verordening gemeentelijke rekenkamer'.
Inmiddels is die verordening bij raadsbesluit van 5 juli 2011 vervangen door de 'Verordening op de rekenkamer', de rol van het presidium t.o.v. de rekenkamer is daarbij ongewijzigd gebleven.

2a. Presidiumvergadering 19 mei 2020

Vanwege die rol heeft het presidium in zijn vergadering van 19 mei 2020 besproken:

- wanneer het rekenkamerrapport voor bespreking wordt geagendeerd in een raadsvergadering;
- hoe het voorbereidingstraject van die raadsberaadslaging en -besluitvorming er uit komt te zien.

Het presidium besloot:

- Het rapport eerst te bespreken met de rekenkamer Leudal en wel in de presidiumvergadering van 22 september 2020;
- aan de raadscommissie sociaal ('te zijner tijd' = 25 januari 2021) de vraag voor te leggen of het raadsvoorstel van de griffier rijp is voor beraadslaging en besluitvorming in een raadsvergadering (= 9 februari 2021);
- geen nader advies van het college te vragen over het rekenkamerrapport omdat in dat rapport al de gebruikelijke bestuurlijke reactie van het college is vervat;
- via (eventuele) moties in een raadsvergadering dan wel door het rekenkamerrapport alsdan voor kennisgeving aan te nemen tot besluitvorming naar aanleiding van het rekenkamerrapport te komen.

2b. Presidiumvergadering 22 september 2020

In de presidiumvergadering van 22 september 2020 heeft het presidium het rekenkamerrapport besproken met de twee leden van de rekenkamer Leudal: de heren mr. J. van Hout (voorzitter en lid rekenkamer)+ dr. S. Duindam (lid rekenkamer).

In de bijlage treft u een uittreksel van de besluitenlijst van die presidiumvergadering aan.

De presidiumbespreking leidde er toe dat er een vervolgafspraak werd gemaakt om de fractievoorzitters en eventuele andere belangstellende raadsleden of commissieleden sociaal in de gelegenheid te stellen om het rekenkamerrapport wat meer in de diepte te bespreken alsook in relatie met de aanbevelingen van het rapport van TwynstraGudde d.d. 7 augustus 2020 geheten *'Bevindingen en voorstellen met te nemen maatregelen in het sociaal domein'*.
Ook portefeuillehouder wethouder M. Janssen gaf aan graag aan een vervolgbijeenkomst deel te nemen, tezamen met z'n ambtelijke adviseur.

2c. Vervolgbijeenkomst 24 november 2020

De afgesproken vervolgbijeenkomst vond op 24 november 2020 plaats en wel digitaal.

Daaraan namen deel:
- één fractievoorzitter: de heer M. Graef (Samen Verder);
- vier overige raadsleden: de dames G. Teeuwen (Ronduit Open), I. Schors (D66) en H. Glessner (Progressief Akkoord Leudal) en de heer A. Kierkels (D66);
- één commissielid: mevrouw M. Bultman (Ronduit Open);
- de portefeuillehouder: wethouder de heer M. Janssen;
- ambtelijk adviseur: mevrouw C. Timmermans (beleidsmedewerker sociale zaken);
- rekenkamer Leudal: de heer J. van Hout (voorzitter + dagvoorzitter), de heer S. Duindam (lid rekenkamer/onderzoeker) en J. Lommen (secretaris rekenkamer);
- de griffier: de heer W. Cornelissen;

In de bijlage treft u een door ambtelijk adviseur mevrouw Timmermans spontaan gemaakt verslag van die bijeenkomst aan.

2d. Presidiumvergadering 8 december 2020

In de presidiumvergadering van 8 december 2020 besloot het presidium, kennisgenomen hebbende van het resultaat van de vervolgbijeenkomst van 24 november 2020, om in de voorlopige raadsagenda van 9 februari 2021 de bespreking van het rekenkamerrapport te agenderen, de commissie sociaal daarover op 25 januari 2021 gehoord.

3. Conclusies en aanbevelingen rekenkamer(commissie)s

De rekenkamer(commissie)s komen in hun rapport tot de volgende conclusies en aanbevelingen:

Thema	Constateringen	Aanbevelingen
Beleid	- Bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid jeugdhulp ligt bij gemeenten - Eén beleid Weert, Nederweert Leudal, wordt breed gedragen - Grootte verschillen in financiële resultaten per gemeente - Aspecten die van invloed zijn op de jeugdhulp en per gemeente kunnen verschillen: ➢ Beschikbaarheid voorliggende of collectieve voorzieningen ➢ Armoedebeleid ➢ Woz-grondslagen ➢ Aanwezigheid van specifieke	- Ga door met het gezamenlijke Beleid en versterk dit verder - Ga uit van 'ongelijke gevallen dienen ongelijk behandeld te worden' - Denk integraal in je beleidsuitingen en redeneer altijd vanuit het perspectief van het gezin, verbind andere beleidsvelden met het jeugdbeleid

	locaties van zorg- en welzijnsinstellingen ➢ Demografische en economische kenmerken ➢ Werkwijze gemeente	
Inkoop	- Huidige wijze van inkoop werkt concurrentie, product-denken, korte termijn beslissingen en wantrouwen in de hand	- Versterk het lerend systeem, waarbij samenwerking ten dienste van de cliënt centraal staat. - Heroverweeg of de huidige inkoop resulteert in doeltreffende jeugdhulp
Toegang	- Onvrede over lange wachttijden, zowel in de toegang (CJG) als bij Jeugd hulp aanbieder - Kritiek op stepped care model - Luister naar ouders en kind - Teveel wisselingen bij personeel, verhaal iedere keer opnieuw uitleggen bij jaarlijkse evaluatie	- Houd snelheid in het oog, zonder dat dit ten koste gaat van zorgvuldigheid - Borg de juiste kennis op de juiste plek, ook in het voorliggend traject en borg de continuïteit van je organisatie - Handel vanuit de individuele situatie
Hulpverlening & Ondersteuning	- Wachttijd is lang (GGZ) nadat jeugdhulp is toegewezen - Jeugdigen of hun ouders zijn vaak tevreden als zij zich door een bepaalde hulpverlener gesteund voelen - Jeugdigen of hun ouders zijn vaak ontevreden als zij zich door een bepaalde hulpverlener niet gehoord voelen - Kennis in de tweede lijn wordt (te) laat benut	- Maak het opbouwen van relaties mogelijk; borg de continuïteit van hulpverleners - Het belang van goede communicatie: zorg ervoor dat ook jeugdigen aan wiens verzoek geen gehoor gegeven wordt, zich wel gehoord voelen. Licht toe, leg uit. - Breng de kennis van de tweede lijn naar voren, bijvoorbeeld naar huisartsenpraktijk; GGZ naar eerste lijn - Optimaliseer de GGZ hulpverlening binnen de regio
Financiën	- Gemeente: financiële druk is hoog (tekorten) - Gezamenlijk beleid is geen garantie voor gelijke financiële resultaten - Aanbieders: toename kosten bedrijfsvoering i.c.m. hogere financiële risico's en lagere tarieven	- Verzamel goede management-informatie om te duiden waar de diverse financiële resultaten per gemeente hun oorzaak in vinden - Zie de jeugdhulpaanbieder als partner in het bereiken van het gewenste financiële resultaat - Kijk integraal naar diverse beleidsterreinen als mogelijke oorzaak en oplossing van tekorten

Tevredenheid	- Negatieve ervaringen hebben vaak te maken met de toegang tot de juiste hulp - Positieve ervaringen hebben vaak te maken met de hulpverlening zelf - Tevredenheid over de jeugdhulp is niet alleen afhankelijk van 'het systeem van jeugdhulp', maar van de leefwereld waarin deze plaatsvindt.	- Denk integraal en vanuit het perspectief van het gezin. - Luister naar ouders en jeugdige - Maak het opbouwen van relaties mogelijk; borg de continuïteit van hulpverleners
Doeltreffendheid en doelmatigheid	- De jeugdhulp keten is nog onvoldoende in staat om problemen vroeg te signaleren - Er wordt snel verwezen naar de tweede lijn en maakt de hulp duur(der) - Beperkt zicht op doelmatigheid van de geleverde hulp en ondersteuning	- Geef meer aandacht en onderken de kracht van het voorliggend veld - Breng je tweede lijn naar de eerste lijn, zet de specialist in bij de toegang (huisartsen praktijk). Koop kennis aan de voorkant in

4. Voorstel

Zoals eerder al in paragraaf 2a van dit raadsvoorstel aangehaald heeft het presidium zich, in z'n vergadering van 19 mei 2020 qua besluitvorming over het rekenkamerrapport, op het standpunt gesteld dat de gemeenteraad:
'via (eventuele) moties in een raadsvergadering dan wel door het rekenkamerrapport voor kennisgeving aan te nemen tot besluitvorming naar aanleiding van het rekenkamerrapport zou kunnen komen'.

5. Raadsberaadslagingen en -besluitvorming in Nederweert + Weert

Voor de volledigheid meld ik dat het onderhavige rekenkamerrapport inmiddels al is besproken in raadsvergaderingen van de gemeenten Nederweert + Weert.

a. Raadsvergadering Nederweert 15 september 2020

De gemeenteraad van Nederweert heeft in zijn raadsvergadering van 15 september 2020 besloten het rekenkamerrapport voor kennisgeving aan te nemen.

Om de videobeelden van die raadsvergadering te raadplegen, klik hierop en ga dan naar agendapunt 13.

b. Raadsvergadering Weert 23/24 september 2020

De gemeenteraad van Weert heeft in de op 24 september 2020 voortgezette raadsvergadering van 23 september 2020, na het aannemen van een amendement van de fracties Weert Lokaal + D66 Weert, besloten om kennis te nemen van het rekenkamerrapport.

Zie het in iBabs bij de vergaderstukken gevoegde amendement voor de desbetreffende overwegingen.
Om de videobeelden van die raadsvergadering te raadplegen, klik hierop en ga dan naar agendapunt 14, klik bij dat agendapunt helemaal rechts op het film-symbool.

DE GRIFFIER VAN DE GEMEENTE LEUDAL,

Drs. W.A.L.M. Cornelissen.